

8.11.2023

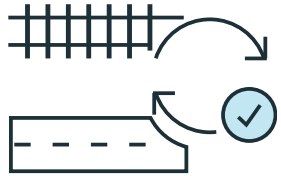
Liikenne12

Elinkeinoelämän viestit

Tiina Haapasalo

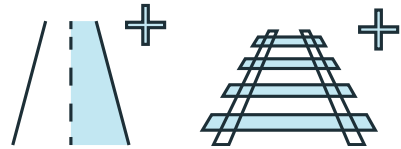
VÄYLÄVISIO 2050

2050-luvun kilpailukykyinen ja hiilineutraali Suomi rakentuu modernien väylien varaan

**TIE- JA RATAVERKKO
ON HYVÄSSÄ
KUNNOSSA**

*Tavoitteena
pitkäjänteinen
väyläpolitiikka*

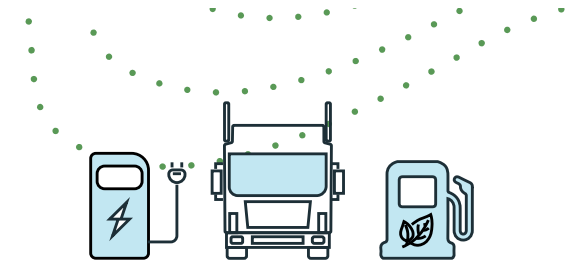
**PÄÄVÄYLIEN
LAATUTASO
VASTAA KYSYNTÄÄ**

*Tavoitteena sujuvat ja
ennakoitavat
kuljetukset*

**PÄÄVÄYLÄ-
VERKKO
ON DIGITALISOITU**

*Tavoitteena
elinkeinoelämän
toimitusketjujen
tehokkuus*

**KÄYTÖSSÄ KATTAVA
LATAUS- JA
JAKELUINFRASTRUKTUURI**

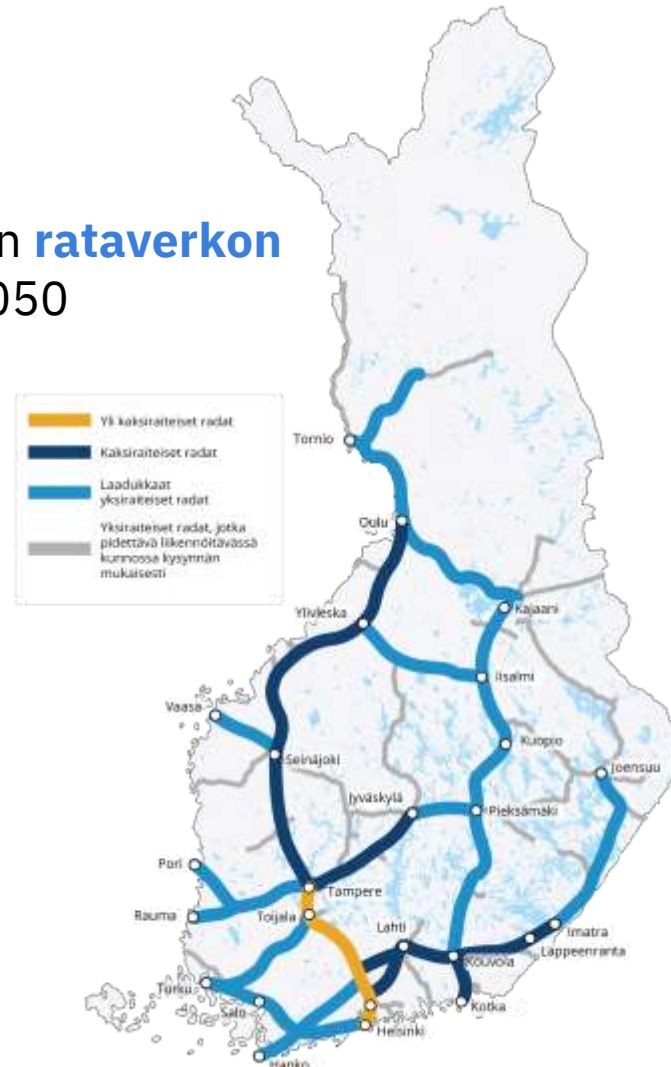
*Tavoitteena
käyttäjälähtöinen
käyttövoimien
infrastruktuuri*

Väylävisio 2050: Modernisoidaan päätiet ja radat

Suomen **pääteiden**
visio 2050

Suomen **rataverkon**
visio 2050

SUUNNITELLUT TEOLLISUUSINVESTOINNIT SUOMEEN

Kartta sisältää EK:n investointi-
ikkunan hankkeet sekä
julkisuudessa esillä olleet
metsäteollisuuden hankkeet
elokuuhun 2023 mennessä

Maakunta	Suunnitellut investoinnit (milj. €)	Pääpaino investoinneissa	Generoituvien tiekuljetusten intensiteetti	Generoituvien rautatiekuljetusten intensiteetti
Etelä-Karjala	113	Synteettiset polttoaineet, aurinkovoima, energiavarastot		
Etelä-Pohjanmaa	254	Aurinkovoima, bioenergia, energiavarastot		
Etelä-Savo	107	Synteettiset polttoaineet, aurinkovoima		
Kainuu	1 570	Bio- ja sellutuotanto, akkukemikaalit		
Kanta-Häme	10	Energialähteiden muunnokset		
Keski-Pohjanmaa	4 781	Vety, akkuteknologiat		
Keski-Suomi	372	Biotuotteet, tekstiilikuidut		
Kymenlaakso	3 196	Akkuteknologiat, vety/synteettiset polttoaineet, biotuotteet		
Lappi	7 219	Energiavarastot, bio- ja sellutuotanto, vety/synteettiset polttoaineet		
Pirkanmaa	247	Synteettiset polttoaineet, energiavarastot		
Pohjanmaa	14 495	Merituulivoima, akkuteknologiat, vety		
Pohjois-Karjala	143	Synteettiset polttoaineet, biotuotteet		
Pohjois-Pohjanmaa	9 543	Merituulivoima, vety, biotuotteet		
Pohjois-Savo	111	Biotuotteet, aurinkovoima		
Päijät-Häme	335	Vety/synteettiset polttoaineet, sahatuotteet, aurinkovoima		
Satakunta	9 366	Merituulivoima, akkuteknologiat, vety/synteettiset polttoaineet, kiertotalous		
Uusimaa	7 240	Teräs, vety, energialähteiden muunnokset		
Varsinais-Suomi	706	Vety, biotuotteet, kiertotalous		

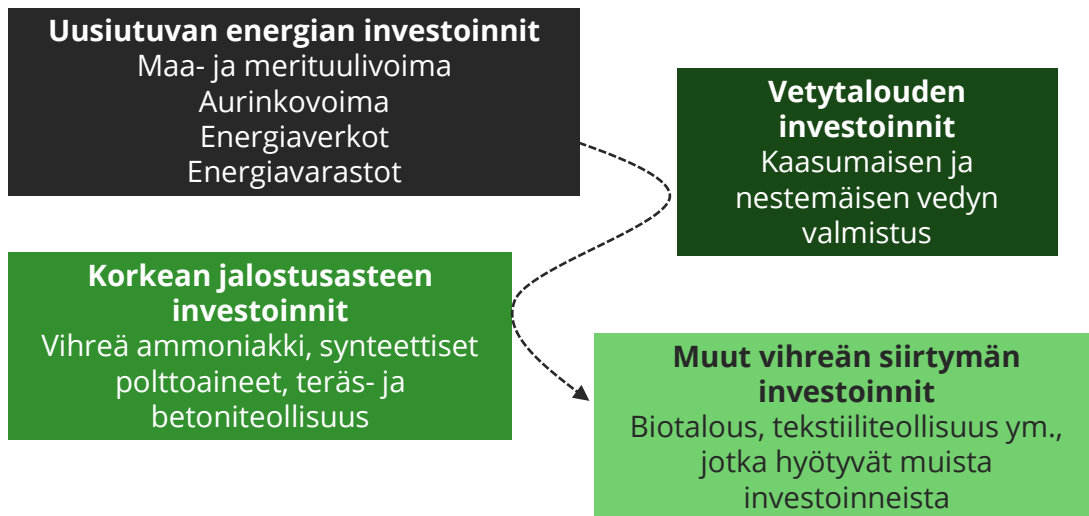
Investointien arvo, milj. €

- 10 - 250
- 250 - 1 000
- 1 000 - 2 500
- 2 500 - 7 500
- 7 500 - 15 000

Merkittävä
 Kohtuullinen
 Vähäinen

SUUNNITELLUT INVESTOINNIT JA NIISTÄ SEURAAVAT KULJETUKSET

- Suomeen on suunnitteilla historiallisen suuret teolliset investoinnit
- Investointien taustalla ovat yhteiskuntien vihreä siirtymä sekä EU:n tavoitteet omavaraisuudesta mm. harvinaisten maametallien osalta
- EK:n investointi-ikkunan hankkeet sekä julkisuudessa esillä olleet metsäteollisuuden hankkeet elokuuhun 2023 mennessä muodostavat yhteensä noin 150 mrd. € suunnitellut investoinnit.
- Investoinneista seuraa kuljetustarvetta sekä rakentamisen että tuotannon aikana, mutta kuljetusten painottuminen riippuu investoinnista
- Kaikki investoinnit hyödyntävät tiekuljetuksia, mutta vain osa voi hyödyntää rautatiekuljetuksia
- Tiekuljetuksia voi olla rakentamisen ja tuotannon aikana – junakuljetuksia hyödynnetään käytännössä vain tuotantovaiheessa.
- Tätä taulukkoa on hyödynnetty tie- ja rataverkon SWOT-analyysiä tehtäessä

Investoinnin tyyppi	SELITE	Kuljetuksia paljon	Kuljetuksia jonkin verran	Kuljetuksia vähän tai ei ollenkaan
	Tiekuljetukset rakentamisen aikana	Tiekuljetukset tuotannon aikana	Junakuljetukset tuotannon aikana	
Merituulivoimala	Vain vähän	–	–	–
Tuulivoimala	Myös erikoiskuljetuksia	–	–	–
Aurinkovoimala	Melko vähän	–	–	–
Vedyn tuotanto	Rakentamisen aikana merkittävästi	Pääosin putkikuljetuksia	–	–
Vihreä ammoniakkin tuotanto	Rakentamisen aikana merkittävästi	–	–	Jos kotimaan lannoiteteollisuuden käyttöön
Synteettisten polttoaineiden tuotanto	Rakentamisen aikana merkittävästi	Polttoaineiden jakelua voi olla	Polttoaineiden jakelua voi olla	–
Kaivos	Rakentamisen aikana merkittävästi	Mikäli raiteita ei ole käytössä / kemikaalien kuljetukset	–	Suurien volyymien kuljettamista
Akkujen ja niiden komponenttien valmistus	Rakentamisen aikana merkittävästi	Junakuljetuksia täydentäen, lyhyemmillä matkoilla	–	Suurien volyymien kuljettamista, tuotteissa kontit
Kiertotalouden tehdas (biokaasu, kierrätys, jatkojalostus)	Rakentamisen aikana merkittävästi	Raaka-ainepooli hyvin hajautunut, joustavuus	–	Tuotteille, mikäli konttikuljetusten palvelua saatavilla
Metsäteollisuuden tehdas	Rakentamisen aikana merkittävästi	Erit. raaka-ainekuljetuksissa	–	Junakuljetuksia niin paljon kuin mahdollista
Muun valmistavan teollisuuden tehdas, mm. tekstiili- tai elintarviketehdas	Rakentamisen aikana merkittävästi	Pienemmille erille	–	Suuremmille volyymeille / yhdistetyille kuljetuksille

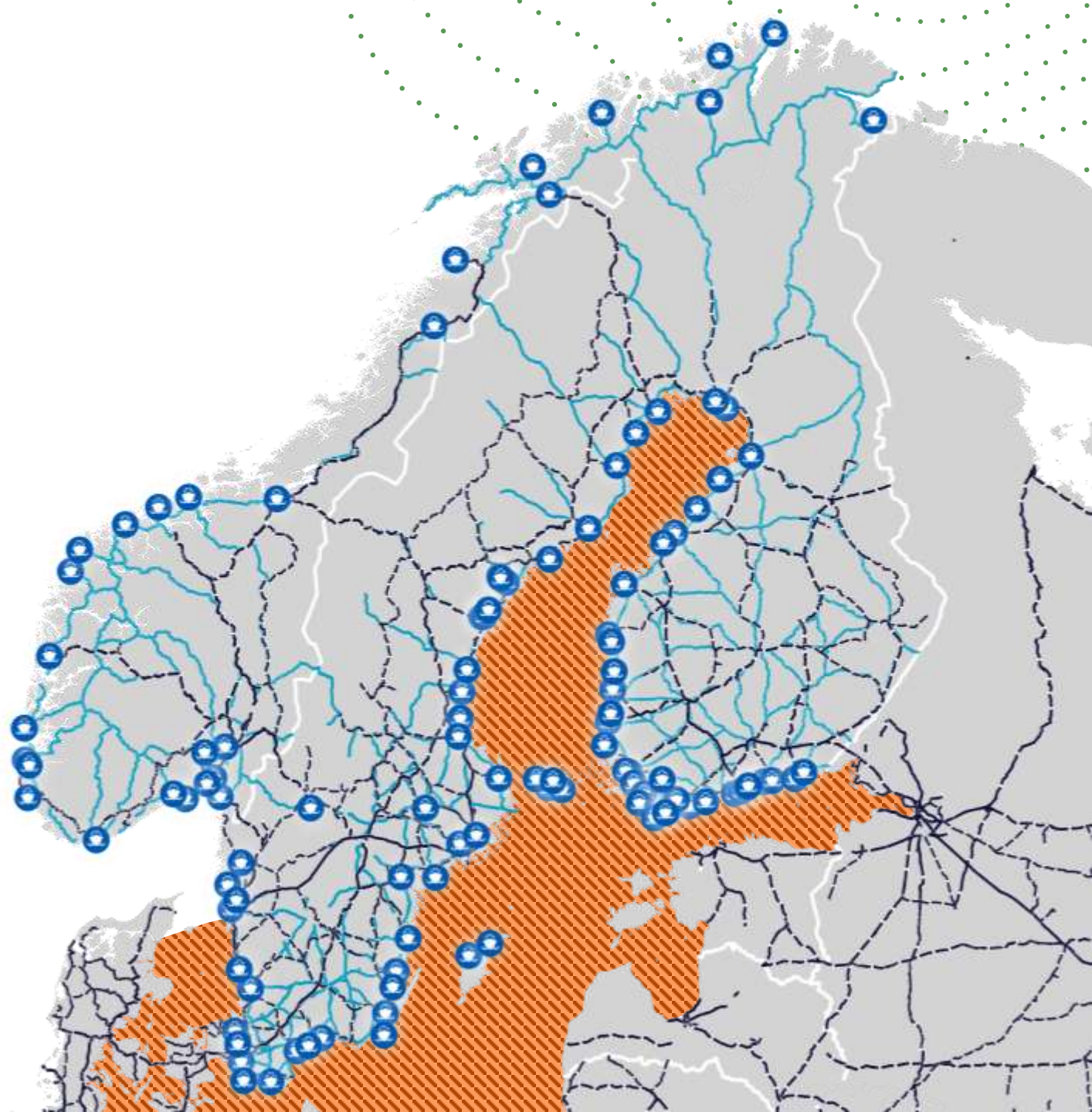
Taulukko: Investointien generoimat kuljetukset

Suomen kansainvälinen saavutettavuus

- Geopolitiikan ja pandemian seuraukset
- Meriliikenne
 - Itämeren turvallisuus, kilpailukyky
- Lentoliikenne
 - Markkinan toipuminen, kilpailukyky
- Raideliikenne
 - Raideleveys-kysymys
- EU:n ydinverkkokäytävien rahoitus
 - Yhteys Narvikin kautta valtamerelle
 - Rail Baltica
- Iso kuva kirikkaaksi + toimenpiteet

**Riskiskenaario:
Koko Itämeren
alueella meriliikenne on
estynyt**

Kuljetusvirtojen keskeiset reitit riskiskenaariossa

MERIKULJETUKSET

- Suomen merikuljetukset estyvät täysin
- Samoin käy Ruotsin rannikkokuljetuksille
- Norjan merialueet vapaana, samoin Göteborgin yhteys

TIEKULJETUKSET

- Tiekuljetuksia hajanaisesti Norjan ja Ruotsin satamien kautta
- Pitkät kuljetusmatkat haasteena henkilöstön, kuljetusajan ja kustannusten näkökulmasta

KANSAINVÄLINEN HENKILÖLIKENNE

- Meriliikenne estyy – merkittävä haaste erityisesti Viron suunnan työmatkaliikenteessä
- Lentoliikenne jatkuu, reitit voivat pidentyä

RAUTATIEKULJETUKSET

- Rautatiekuljetukset ensisijainen merikuljetusten korvaaja
- Siirtokuormaukset Haaparanta ja Tornio
- Rautatiesatamina Norjassa esim. Narvik, Trondheim, Bergen ja Oslon seudun satamat – Ruotsissa Göteborg
- Myös suora rautatieyhteys Eurooppaan Tanskan kautta

LENTOKULJETUKSET

- Lentokuljetuksia kriittisille tuotteille, kuten lääkkeille ja muille arvokkaille tavaroille
- Lentoreitti riippuu kriisin tyypistä ja laajuudesta

Logistinen toimintavarmuus

- Suomelle strateginen arvio ja toimenpideohjelma, jolla vahvistetaan liikenteellistä ja logistista saavutettavuutta, kilpailukykyä ja toimintavarmuutta.
- Toimintavarmuus ja poikkeusoloihin varautuminen vaatii huomiota
- Helsingistä Tornioon kulkevat päärata ja valtatie 4 tärkeitä (Oulu-Tornio!)
- Yhteistyötä Suomen, Ruotsin ja Norjan viranomaisten ja poliitikkojen kesken tiivistettävä
- Vaikuttaminen ydinverkkokäytävien EU-rahoitukseen ml. sotilaallinen liikkuvuus

Infrainvestointien ohjelma ja rahoitus

- Hallitusohjelmassa liikenneinfraan kohdennetaan 3 mrd.€ lisää valtionomaisuuden myyntituloista. Valtion omaisuuden myynnit realisoituvat erillisessä päätöksentekolinjassa ja markkinan mukaisessa tahdissa hallituskauden aikana.
- Infrainvestointeja ei tule viivyttää myyntejä odotellessa, vaan investointivaroja on kohdennettava LVM:n pääluokkaan valtiontalouden sisäisin järjestelyin kevään 2024 kehysriihestä alkaen.
- Liikenneinfran investointiohjelma kevään kehysriiheen mennessä niin, että pääteiden ja rataverkon osalta se vastaa hallitusohjelmassa tehtyjä linjauksia, Liikenne12 päivityksessä nousevia tarpeita sekä aiemmassa väyläviraston ohjelmassa priorisoituja hankkeita
- Pääteiden ja rataverkon osalta investointiohjelmasta tulisi päättää poliittisesti ja pitkäjänteisesti.

Elinkeinoelämän viestit

- Elinkeinoelämän väylävisio 2050 suunnitelman pohjaksi
- Infraparannuksia vihreän siirtymän investointien tueksi
- Tarvitaan kansainvälisen saavutettavuuden ohjelma
- Logistista toimintavarmuutta parannettava

- Investointiohjelma pääväylille ja siihen poliittinen sitoutuminen
- Investointien rahoitusratkaisu kehysriiheen mennessä

**Elinkeinoelämän
keskusliitto**